

Боловсролын сайдын
2024 оны 09 дүгээр сарын 19 ний өдрийн
1195 дугаар тушаалын хоёрдугаар хавсралт

ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН БАГШ, УДИРДАХ АЖИЛТАНД МЭРГЭШЛИЙН ЗЭРЭГ ОЛГОХ, ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг зүйл

1.1. Ерөнхий боловсролын сургуулийн багш, сургалтын менежер, захиралд мэргэшлийн зэрэг олгох, хүчингүй болгохтой холбогдон үүсэх харилцааг энэхүү журмаар зохицуулна.

1.2. Мэргэшлийн зэрэг нь ерөнхий боловсролын сургуулийн багш, сургалтын менежер, захирал (цаашид “багш, удирдах ажилтан” гэх)-ын холбогдох хууль тогтоомж болон албан тушаалын тодорхойлолтод заасан чиг үүргээ хэрэгжүүлж, үр дүнд хүрснийг баталгаажуулах, тэдний мэргэжлийн хөгжлийг дэмжихэд чиглэнэ.

1.3. Мэргэшлийн зэрэг олгох, хүчингүй болгох үйл ажиллагаа нь багш, удирдах ажилтны ур чадвар, манлайлал, ажлын үр дүнд суурилсан, үнэн бодитой, ил тод, нээлттэй, шударга, хамтын оролцоог хангасан, аливаа хөндлөнгийн нөлөөлөл, ялгаварлан гадуурхалт болон ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байна.

Тайлбар: “мэргэшлийн зэрэг олгох, хүчингүй болгох” гэдэгт мэргэшлийн зэрэг шинээр олгох, бататгах (өмнө олгосон зэргийн шалгуурыг давтан хангаж байгааг баталгаажуулах), шатлал бууруулах, эсхүл ахиулах, хүчингүй болгох үйл ажиллагааг хамруулна.

Хоёр. Мэргэшлийн зэргийн шатлал, хүчинтэй хугацаа

2.1. Багш, удирдах ажилтны мэргэшлийн зэрэг нь “Заах аргач”, “Тэргүүлэх”, “Зөвлөх” гэсэн шатлалтай байна.

2.2. Мэргэшлийн зэргийн хүчинтэй хугацаа шатлал бүрд 5 жил байна.

2.3. Мэргэшлийн зэргийг шатлал алгасан олгохгүй.

2.4. Багшийн хөгжлийг дэмжих тухай хуулийн 9.2-д заасныг үндэслэн дараах тохиолдолд багшид мэргэшлийн зэргийг хугацаанаас нь өмнө олгож болно:

2.4.1. олон улсын түвшний шинжлэх ухааны олимпиадад бэлтгэсэн суралцагч нь медаль хүртсэн;

2.4.2. улсын төрөлжсөн олимпиадын гурвын даваанд бэлтгэсэн суралцагч, эсхүл тухайн багш өөрөө хоёр буюу түүнээс олон удаа медаль хүртсэн.

2.5. “Тэргүүлэх” мэргэшлийн зэргийг 3 удаа, “Зөвлөх” мэргэшлийн зэргийг 2 удаа бататгасан багш, удирдах ажилтны мэргэшлийн зэргийг сургалтын

байгууллагад тухайн албан тушаалын үндсэн орон тоонд ажиллах хугацаанд байнгын хүчинтэйд тооцно.

Гурав. Мэргэшлийн зэрэг олгох шалгуур

3.1. Мэргэшлийн зэргийг дараах нийтлэг шаардлага болон энэ журмын 3.2-т заасан шалгуурыг бүрэн хангасан багш, удирдах ажилтанд олгоно:

3.1.1. багш мэргэжилтэй, ерөнхий боловсролын сургуульд гурваас доошгүй жил ажилласан байх;

3.1.2. тухайн албан тушаалд тавих шаардлагыг бүрэн хангасан байх;

3.1.3. тухайн албан тушаалын үндсэн орон тоонд ажилладаг байх;

3.1.4. сүүлийн нэг жилийн хугацаанд ёс зүйн зөрчил болон мэргэжлийн алдаа гаргаагүй байх;

3.1.5. мэргэшлийн зэрэг олгох, бататгах, саналыг багш нарын зөвлөлийн хуралд оролцогчдын 75-аас доошгүй хувь нь дэмжсэн байх.

3.2. Энэ журмын 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3-т заасан шалгуурыг бүрэн хангасан багш, удирдах ажилтанд мэргэшлийн зэрэг олгоно.

3.2.1. Багшид мэргэшлийн зэрэг олгох, бататгах үйл ажиллагаанд дараах шалгуурыг баримтална:

Шалгуур	Мэргэшлийн зэргийн шатлал		
	Заах аргач	Тэргүүлэх	Зөвлөх
	Үзүүлэлт		
1. Багшийн ёс зүй, манлайлал, хандлага	<ul style="list-style-type: none"> - Хариуцлагатай - Шударга - Хамт олон, суралцагч, эцэг эх, асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигчидтэй эерэг харилцаатай - Суралцагчийн ялгаатай байдлыг хүлээн зөвшөөрч, бүх суралцагчид ижил тэгш, ялгаварлалгүй ханддаг байх; 		
	<ul style="list-style-type: none"> - Тэгш хамруулах боловсролын үзэл санааг ойлгодог, суралцагчийн ялгаатай хэрэгцээнд нийцүүлэн суралцахуйд дэмжлэг үзүүлдэг байх; 		<ul style="list-style-type: none"> - Сургуулийн алсын хараа, эрхэм зорилго, зорилтыг хэрэгжүүлэхэд манлайлан ажилладаг; - Суралцагчийн ялгаатай хэрэгцээг ойлгож, тэгш хамруулах талаар бусад багш нарт зөвлөж, тусалдаг байх.
	<ul style="list-style-type: none"> Сургуулийн алсын хараа, эрхэм зорилго, зорилтыг ойлгодог, хэрэгжүүлэхэд хувь нэмэр оруулах эрмэлзлэлтэй байх. 	<ul style="list-style-type: none"> - Сургуулийн алсын хараа, эрхэм зорилго, зорилтыг хэрэгжүүлэхэд хувь нэмэр оруулдаг байх. 	
2. Сургалтын хөтөлбөрийн хэрэгжилт, арга зүй	<ul style="list-style-type: none"> - Сургалтын хөтөлбөрийн дагуу хичээлийг төлөвлөн үр дүнтэй зохион байгуулдаг байх; - Хичээл, сургалтын зохион байгуулахдаа суралцагчийн ялгаатай суралцахуйг харгалзаж, дэмжлэг үзүүлдэг байх; - Явцын үнэлгээг тогтмол хэрэгжүүлдэг, үр дүнд үндэслэн арга зүйгээ сайжруулдаг байх; 		

	<p>- Боловсролын цахим, нээлттэй нөөцийг ашиглан сургалтын цахим хэрэглэгдэхүүн, үнэлгээг хичээл, сургалтын үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлж, үр дүнг тооцсон байх;</p> <p>- Сургалтын нөөц хэрэглэгдэхүүнийг боловсруулж, хичээл сургалтын үйл ажиллагаанд үр дүнтэй ашигладаг байх;</p> <p>- Шинэлэг бүтээлч арга зүйг турших, хэрэгжүүлэх зорилгоор судалгаат хичээл зохион байгуулж, хичээлийн судалгаанд хувь нэмэр оруулдаг байх.</p>	<p>- Боловсролын цахим, нээлттэй нөөц, хэрэглэгдэхүүн, үнэлгээг бүтээлчээр хэрэглэдэг, орон нутгийн түвшинд арга зүй, туршлагаа хуваалцдаг байх;</p> <p>- Сургалтын нөөц хэрэглэгдэхүүнийг суралцагчдын ялгаатай хэрэгцээнд тохируулан хийж, хичээл сургалтын үйл ажиллагаанд үр дүнтэй ашигладаг байх;</p> <p>- Шинэлэг бүтээлч арга зүй, технологийг турших, хэрэгжүүлэх зорилгоор хичээлийн судалгааг зохион байгуулж, үр дүнг сургууль, орон нутгийн түвшинд хэлэлцүүлсэн байх.</p>	<p>-Боловсролын цахим, нээлттэй нөөцийг бүрдүүлэхэд орон нутаг, үндэсний түвшинд хувь нэмэр оруулсан байх;</p> <p>- Сургалтын нөөц хэрэглэгдэхүүнийг суралцагчдын ялгаатай хэрэгцээнд тохируулан хийж, үр дүнтэй ашигладаг, арга зүй, туршлагаа орон нутаг, бүс, үндэсний түвшинд хуваалцдаг байх;</p> <p>- Шинэлэг бүтээлч арга зүй бий болгох, технологийг турших, хэрэгжүүлэх зорилгоор хичээлийн судалгааг манлайлан зохион байгуулж, үр дүнг орон нутаг, бүс үндэсний түвшинд хуваалцсан байх;</p>
<p>3. Хамтын ажиллагаа</p>	<p>- Мэргэжлийн багш нарын бүлэг, багийн үйл ажиллагаанд идэвхтэй оролцдог байх;</p> <p>- Хүүхдийн эрхийг хамгаалах, суралцагчдын хөгжил төлөвшлийг дэмжих, үе тэнгийн дээрэлхэлт, гадуурхал, хорт зуршил, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, суралцагчдын хөгжил төлөвшлийг дэмжихэд багш, эцэг эх, асран хамгаалагчтай хамтран ажилладаг байх;</p> <p>- Сургалтын үйл ажиллагааг сайжруулахад бусад багш нартай идэвх, санаачилгатай хамтран ажилладаг байх;</p> <p>- Хүүхдийн хөгжил, төлөвшлийг дэмжих чиглэлээр хичээлээс гадуурх үйл ажиллагааг үр дүнтэй зохион байгуулдаг байх.</p>	<p>- Сургууль, хамт олны тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэхэд идэвх, санаачилгатай оролцдог байх;</p> <p>- Сургалтын чанар, үр дүнг сайжруулахад бусад багш нартай хамтран ажиллаж, арга зүй туршлагаа сургуулийн түвшинд хуваалцдаг байх;</p> <p>- Хүүхдийн авъяас, чадвар, хөгжих хэрэгцээг судалж, илрүүлэн, хөгжүүлэх үйл ажиллагааг санаачлан зохион байгуулдаг байх.</p>	<p>- Орон нутгийн боловсрол, сургалтын байгууллагатай хамтран ажиллаж, арга зүй, туршлагаа хуваалцдаг байх</p> <p>- Хүүхдийн авъяас, чадварыг хөгжүүлсэн арга зүй, туршлагаа бусад багш, сургууль, орон нутгийн хэмжээнд хуваалцдаг, зөвлөн тусалж, хамтран ажилладаг байх.</p>

3.2.1.1 Багшийн хөгжлийг дэмжих үндэсний төвийн арга зүйн эхний шатны сургалтад хамрагдаж, амжилттай төгссөн тохиолдолд “Заах аргач” мэргэшлийн зэргийн 2 дахь шалгуурыг хангасанд тооцно.

3.2.1.2 Багшийн хөгжлийг дэмжих үндэсний төвийн арга зүйн ахисан түвшний сургалтад хамрагдаж, амжилттай төгссөн тохиолдолд “Тэргүүлэх”, “Зөвлөх” мэргэшлийн зэргийн 2 дахь шалгуурыг хангасанд тооцно.

3.2.2. Сургалтын менежерт “Тэргүүлэх”, “Зөвлөх” мэргэшлийн зэрэг олгох, бататгах болон “Заах аргач” зэргийг бататгах үйл ажиллагаанд дараах шалгуурыг баримтална:

Шалгуур	Мэргэшлийн зэргийн шатлал		
	Заах аргач	Тэргүүлэх	Зөвлөх
	Үзүүлэлт		
1. Ёс зүй, хандлага, манлайлал	<ul style="list-style-type: none"> - Хамт олон багш, ажилтнуудтай эерэг, ёс зүйтэй, шударга, тэгш харилцдаг, тусалж, дэмждэг байх; - Суралцагчийн ялгаатай хэрэгцээг ойлгож, тэгш хамруулах талаар багш нарт зөвлөн тусалдаг байх; 		
	<ul style="list-style-type: none"> - Сургуулийн алсын хараа, эрхэм зорилго, зорилтыг хэрэгжүүлэхэд хувь нэмэр оруулдаг байх. 	<ul style="list-style-type: none"> - Сургуулийн алсын хараа, эрхэм зорилго, зорилтыг хэрэгжүүлэхэд манлайлан ажилладаг байх. 	
2. Мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг	<ul style="list-style-type: none"> - Сургалтын чанар, үр дүнг сайжруулах, багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих зорилгоор улирал тутам хичээлийн ажиглалт хийж, зөвлөгөө өгдөг байх; - Байгууллагын өөрийн болон хөндлөнгийн үнэлгээний үр дүн, хөгжих хэрэгцээнд үндэслэн багшийн хөгжлийн үйл ажиллагааг төлөвлөж хэрэгжүүлэн, үр дүнг тооцдог байх; 		
	<ul style="list-style-type: none"> - Сургалтын чанар, үр дүнд хяналт, үнэлгээ, чанарын баталгаажуулалтыг тогтмол хийж, хариу арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлдэг байх; 	<ul style="list-style-type: none"> - Сургалтын чанар, үр дүнд дотоод хяналт, үнэлгээ, чанарын баталгаажуулалтыг тогтмол хийж, хариу арга хэмжээг төлөвлөж, хэрэгжүүлэн үр дүнд ахиц гарсан байх; 	
	<ul style="list-style-type: none"> - Сургалтын хөтөлбөр, арга зүй, үнэлгээний сүүлийн үеийн чиг хандлагыг судалж, сургуулийн хэмжээнд багш нартай хуваалцдаг, зөвлөн тусалдаг байх. 	<ul style="list-style-type: none"> - Сургалтын хөтөлбөр, арга зүй, үнэлгээний сүүлийн үеийн чиг хандлагыг судлан, хэрэгжүүлж, орон нутгийн бусад сургалтын байгууллага, багш нарт зөвлөн тусалдаг байх. 	<ul style="list-style-type: none"> - Сургалтын хөтөлбөр, арга зүй, үнэлгээний сүүлийн үеийн чиг хандлагыг судлан, хэрэгжүүлж, орон нутгийн боловсрол, сургалтын байгууллага, мэргэжлийн байгууллагатай хамтран түгээн дэлгэрүүлдэг байх.

3. Хамтын ажиллагаа	<ul style="list-style-type: none"> - Багш, суралцагч, эцэг эх, асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигчдийг сонсож, тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэдэг байх; - Багш нарын зөвлөл, багийн үйл ажиллагааг манлайлан зохион байгуулдаг, шийдвэр гаргахад хамтын оролцоог хангадаг байх; 		
	<ul style="list-style-type: none"> - Багшийн хөгжил, сургалтын чанар үр дүнг сайжруулах чиглэлээр сургуулийн багш нар, мэргэжлийн багш нарын бүлэг, багийг чиглүүлэн зөвлөж, хамтран ажилладаг байх. 	<ul style="list-style-type: none"> - Багшийн хөгжил, сургалтын чанар үр дүнг сайжруулах чиглэлээр орон нутгийн мэргэжлийн хөгжлийн бүлэг, бусад сургалтын байгууллагатай хамтран ажилладаг байх. 	<ul style="list-style-type: none"> - Багшийн хөгжил, сургалтын чанар үр дүнг сайжруулах чиглэлээр орон нутгийн боловсролын байгууллагатай хамтран ажилладаг байх.

3.2.2.1. Багшийн хөгжлийг дэмжих үндэсний төвийн манлайллын эхний шатны сургалтад хамрагдаж, амжилттай төгссөн тохиолдолд “Заах аргач” мэргэшлийн зэргийн 2 дахь шалгуурыг хангасанд тооцно.

3.2.2.2. Багшийн хөгжлийг дэмжих үндэсний төвийн манлайллын ахисан түвшний сургалтад хамрагдаж, амжилттай төгссөн тохиолдолд “Тэргүүлэх”, “Зөвлөх” мэргэшлийн зэргийн 2 дахь шалгуурыг хангасанд тооцно.

3.2.3. Захиралд “Зөвлөх” зэрэг олгох, бататгах болон “Тэргүүлэх” зэргийг бататгах үйл ажиллагаанд дараах шалгуурыг баримтална:

Шалгуур	Мэргэшлийн зэргийн шатлал	
	Тэргүүлэх	Зөвлөх
	Үзүүлэлт	
1. Ёс зүй, хандлага, манлайлал	<ul style="list-style-type: none"> - Хамт олон багш, ажилтнуудтай эерэг, ёс зүйтэй, шударга, тэгш харилцдаг, тусалж, дэмждэг байх; - Суралцагчийн ялгаатай хэрэгцээг ойлгож, тэгш хамруулах талаар багш нарт зөвлөн тусалдаг байх; 	<ul style="list-style-type: none"> - Сургалтын байгууллагын соёл хамт олны хөгжил, төлөвшлийг үр дүнтэй чиглүүлж, бүтээлч санаачилга гарган хэрэгжүүлсэн, бусад сургалтын байгууллагад туршлагаа хуваалцсан байх.
	<ul style="list-style-type: none"> - Сургалтын байгууллагын соёл хамт олны хөгжил, төлөвшлийн чиглэлээр бий болгосон, орон нутаг, бүс, үндэсний хэмжээнд туршлагаа хуваалцсан, байх. 	
2. Сургалтын байгууллагын менежмент	<ul style="list-style-type: none"> - Сургуулийн алсын хараа, эрхэм зорилго, хөгжлийн зорилт, хэрэгжүүлэх арга замыг өөрийн үнэлгээ, судалгаанд үндэслэн хамтын оролцоонд тулгуурлан төлөвлөсөн байх; - Сургуулийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг шаардлагын дагуу боловсруулж, биелэлтэд дүн шинжилгээ хийсэн байх; - Сургуулийн дотоод дүрэм, журмыг хууль, журамд нийцүүлэн боловсруулж, хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлдэг байх; - Сургуулийн жилийн төсвийг оновчтой төлөвлөж, үр ашигтай зарцуулдаг байх. 	

	<p>- Суралцагчдад үзүүлэх үйлчилгээ (хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, хамран сургах тойргийн хүүхдийг боловсролд тэгш хамруулах, хүүхэд хамгаалал, дотуур байр, номын сан, цахим, зайн хосолсон сургалтын орчин бүрдүүлэх)-ний орчин, нөхцөлийг шаардлагын дагуу бүрдүүлсэн байх.</p>	<p>-Сургалтын чанар, үр дүн, суралцагчийн хөгжил, ахицад дүн шинжилгээ хийж, хугацаанд нь тайлагнадаг, хариу арга хэмжээ авч, үр дүнд хүрсэн байх;</p> <p>- Багш нарын зөвлөл, сургуулийн зөвлөл, мэргэжлийн багш нарын бүлэг, мэргэжлийн хөгжлийн бүлэгт дэмжлэг үзүүлж, хамтран ажилласан, арга туршлагаа орон нутаг, бүс, үндэсний хэмжээнд хуваалцсан байх.</p> <p>-Багшийн хөгжлийн чиглэлээр мэргэжлийн багш нарын бүлэг, мэргэжлийн хөгжлийн бүлэгт дэмжлэг үзүүлж, ахиц, амжилт гаргасан байх.</p>
<p>3.Хамтын ажиллагаа</p>	<p>- Багш, ажилтан, суралцагч, эцэг эх, асран хамгаалагчдыг сонсож, тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэдэг байх;</p> <p>- Шийдвэр гаргахад хамтын оролцоог хангадаг байх;</p> <p>- Багийн хамтын ажиллагааг үр дүнтэй чиглүүлдэг байх.</p> <p>- Багш, ажилтан, хүний нөөцийн хөгжлийн үйл ажиллагааг төлөвлөж, зохион байгуулалтад дэмжлэг үзүүлдэг байх;</p> <p>- Хөгжлийн онцлог ялгаатай суралцагчдын сурах, хөгжих, тэгш хамран суралцах орчин нөхцөл бүрдүүлсэн байх</p> <p>- Орон нутгийн боловсрол, сургалтын байгууллагатай хамтран ажиллаж, 2-оос доошгүй сургалтын байгууллагад зөвлөн тусалсан байх.</p>	<p>- Багш, ажилтан, хүний нөөцийн хөгжлийг төлөвлөж, зохион байгуулалтад дэмжлэг үзүүлдэг, ажлын байрны орчин нөхцөлийг сайжруулах чиглэлээр бүтээлч санаачилга гарган хэрэгжүүлсэн байх;</p> <p>- Хөгжлийн онцлог ялгаатай суралцагчдын сурах, хөгжих, тэгш хамран суралцах орчин нөхцөл бүрдүүлж, бусад сургууль, орон нутаг, бүсийн хэмжээнд арга туршлагаа хуваалцсан байх.</p> <p>- Бүс, үндэсний хэмжээнд боловсрол, сургалтын байгууллага, мэргэжлийн байгууллагатай хамтран ажиллаж, 3-оос доошгүй сургалтын байгууллагад зөвлөн тусалсан байх.</p>

3.2.3.1. Багшийн хөгжлийг дэмжих үндэсний төвийн манлайллын ахисан түвшний сургалтад хамрагдаж, амжилттай төгссөн тохиолдолд “Тэргүүлэх”, “Зөвлөх” мэргэшлийн зэргийн 2 дахь шалгуурыг хангасанд тооцно.

Дөрөв. Мэргэшлийн зэрэг олгох, хүчингүй болгох үйл ажиллагааны зохион байгуулалт

4.1. Энэ журмын 4.4-т заасан ажлын хэсгийн санал, дүгнэлтэд үндэслэн багш, удирдах ажилтанд мэргэшлийн зэрэг олгох, хүчингүй болгох эсэх шийдвэрийг дараах эрх бүхий албан тушаалтан гаргана:

4.1.1. “Заах аргач” зэргийг сургуулийн захирал;

4.1.2. “Тэргүүлэх” зэргийг аймаг, нийслэлийн боловсролын газрын дарга;

4.1.3. “Зөвлөх” зэргийг боловсролын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн.

4.2. Мэргэшлийн зэрэг олгох, бататгах хүсэлтийг багш, удирдах ажилтан томилох эрх бүхий албан тушаалтанд тухайн оны 04 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор гаргана.

4.3. Энэ журмын 4.2-т заасан хугацаанд багш, удирдах ажилтан дараах баримт бичгийг цахим хэлбэрээр боловсролын салбарын мэдээллийн системд байршуулна:

4.3.1. мэргэшлийн зэрэг олгох эсхүл бататгахыг хүссэн хүсэлт;

4.3.2. энэ журмын 3.1, 3.2-т заасан шаардлага, шалгуурыг бүрэн хангасан болохыг нотлох баримт, мэдээлэл;

4.3.3. мэргэшлийн зэрэгтэй тохиолдолд мэргэшлийн зэрэг олгосон эрх бүхий албан тушаалтны албан ёсны шийдвэрийн хуулбар.

4.4. Энэ журмын 4.2-т заасан системд байршсан баримт бичгийг магадлан шалгах, үнэлэх, санал, дүгнэлт гаргах үүрэг бүхий ажлын хэсгийг мэргэшлийн зэрэг олгох эсэх шийдвэр гаргах эрх бүхий албан тушаалтан томилон ажиллуулна.

4.4.1. Ажлын хэсэг нь 5 эсхүл 7 хүний бүрэлдэхүүнтэй байна.

4.4.2. Ажлын хэсгийн дарга, гишүүд Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд заасны дагуу “Ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэдгээ илэрхийлэх, зөрчил үүссэн эсэх тухай мэдэгдэл”-ийг мэргэшлийн зэрэг олгохтой холбогдох үйл ажиллагаа эхлэхийн өмнө батлагдсан маягтын дагуу гаргаж, ажлын хэсгийн даргад хүлээлгэн өгнө.

4.4.3. Энэ журмын 3.1, 3.2-т заасан шаардлага, шалгуурыг багш, удирдах ажилтан хангасан эсэхийг ажлын хэсэг нотлох баримтад үндэслэн хянаж, үнэлэх, санал, дүгнэлт гаргана.

4.4.4. Мэргэшлийн зэрэг олгох шаардлага, шалгуур хангасан багш, удирдах ажилтны холбогдох мэдээллийг боловсролын салбарын мэдээллийн системд баталгаажуулна.

4.4.5. Мэргэшлийн зэрэг олгох шаардлага, шалгуур хангасан эсэх нотлох баримтыг Боловсролын ерөнхий хуулийн 12.12, 35.5, 43.1-д заасан цахим систем, цахим мэдээллийн сангаас нягталж болно.

4.4.6. Шаардлагатай тохиолдолд мэргэшлийн зэрэг олгох шаардлага, шалгуурыг хангаж байгаа эсэхийг тухайн багш, удирдах ажилтны ажлын байранд очиж магадлан шалгах эсхүл цахим асуулга, хичээл ажиглалт болон баримт бичгийн шинжилгээ хийж болно.

4.4.7. Мэргэшлийн зэрэг олгох шаардлага, шалгуур хангаагүй үндэслэл бүхий тайлбар, зөвлөмжийг албан бичгээр, эсхүл цахим шуудангаар багш, удирдах ажилтанд хүргүүлнэ.

4.5. “Заах аргач”, “Тэргүүлэх” мэргэшлийн зэрэг олгосныг гэрчилсэн албан ёсны баталгаа нь энэ журмын 4.1.1, 4.1.2-т заасан эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэр байна.

4.6. Энэ журмын 4.1.3-т заасан Засгийн газрын гишүүний шийдвэрт үндэслэн Зөвлөх зэрэг олгосон багш, удирдах ажилтанд мэргэшлийн зэргийн үнэмлэх олгоно.

4.6.1. Зөвлөх мэргэшлийн зэргийн үнэмлэхийн загвар батлах, хэвлүүлэх, олгох, маягтын дагуу мэдээллийн сан үүсгэх асуудлыг боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага хариуцна.

4.7. Мэргэшлийн зэрэг бататгах, шатлал ахиулах хүсэлтийг мэргэшлийн зэргийн хүчинтэй хугацаанд гаргана.

4.8. Удирдах ажилтанд мэргэшлийн зэрэг олгох шаардлага, шалгуурыг хангасан эсэхийг аймаг, нийслэлийн боловсролын газрын даргын томилсон ажлын хэсэг магадлан шалгаж санал, дүгнэлт гаргана.

4.9. Сургуулийн ажлын хэсэг нь багшийн мэргэшлийн зэргийн шалгуур хангасан эсэх дүгнэлтийг багш нарын зөвлөлийн хуралд нээлттэй танилцуулан санал, дүгнэлт, хурлын тэмдэглэлийг нэгтгэн сургуулийн захиралд тухайн оны 04 дүгээр сард багтаан танилцуулна.

4.10. Сургуулийн захирал нь ажлын хэсгийн дүгнэлт, багш нарын зөвлөлийн хурлын шийдвэрт тус тус үндэслэн дараах шийдвэрийг 5 дугаар сарын эхний 7 хоногт багтаан гаргана:

4.10.1. багшид “Заах аргач” мэргэшлийн зэрэг олгох шийдвэр гаргах;

4.10.2 багшийн “Тэргүүлэх”, “Зөвлөх” мэргэшлийн зэргийн шалгуур хангасан байдал, сургалтын менежерийн мэргэшлийн зэргийн шалгуур хангасан байдлыг магадлан шалгуулах хүсэлтийг тус тус Боловсролын газарт уламжлах.

4.11. Боловсролын газрын ажлын хэсэг нь багш, удирдах ажилтанд “Тэргүүлэх”, “Зөвлөх” мэргэшлийн зэрэг олгох шалгуурыг магадлан шалгаж, дүгнэлт гаргах болон энэ журмын 4.8-д заасан үйл ажиллагааг тухайн оны 5 дугаар сард багтаан зохион байгуулна.

4.12. Аймаг, нийслэлийн Боловсролын газрын дарга нь энэ журмын 4.11-т заасан дүгнэлтэд үндэслэн дараах шийдвэрийг тухайн оны 06 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор гаргаж, холбогдох байгууллагад хүргүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулна:

4.12.1. багш, удирдах ажилтанд “Тэргүүлэх” мэргэшлийн зэрэг олгох шийдвэр;

4.12.2. сургалтын менежерийн “Заах аргач” мэргэшлийн зэрэг бататгах шалгуур хангасан эсэх дүгнэлтийг сургуулийн захиралд хүргүүлэх;

4.12.3. “Зөвлөх” мэргэшлийн зэргийн шаардлага, шалгуур хангасан багш, удирдах ажилтны хүсэлт, ажлын хэсгийн дүгнэлт, саналыг Боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад уламжлах.

4.13. Сургуулийн захирал нь энэ журмын 4.12.2-т заасан дүгнэлтийг үндэслэн сургалтын менежерт “Заах аргач” мэргэшлийн зэргийг бататган олгох шийдвэрийг 6 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор гаргана.

4.14. Боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын ажлын хэсэг нь багш, удирдах ажилтан “Зөвлөх” мэргэшлийн зэрэг олгох, бататгах шаардлага, шалгуур хангасан эсэхийг магадлан шалгаж, дүгнэлт гаргах, мэдээллийн системд баталгаажуулах, Боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад уламжлах үйл ажиллагааг тухайн оны 09 дүгээр сарын 20-ны өдөрт багтаан зохион байгуулна.

4.15. Энэ журмын 4.14-т заасан дүгнэлт, саналд үндэслэн шаардлага, шалгуур хангасан багш, удирдах ажилтанд “Зөвлөх” мэргэшлийн зэргийг тухайн оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор Боловсролын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний шийдвэрээр олгоно.

4.16. Мэргэшлийн зэрэг олгох эрх бүхий албан тушаалтан нь ажлын хэсгийн дүгнэлт, саналыг баримт бичгийн бүрдэл хангуулахаар нэг удаа буцааж болох бөгөөд үүнээс бусад тохиолдолд буцаах, шалгуур хангасан багш, удирдах ажилтанд мэргэшлийн зэрэг олгохоос татгалзах, шалгуур хангаагүй багш, удирдах ажилтанд мэргэшлийн зэрэг олгохыг хориглоно.

4.17. Мэргэшлийн зэрэг ахиулахаар хүсэлт гаргасан багш, удирдах ажилтан нь зэрэг ахиулах шалгуурыг хангаагүй тохиолдолд өмнө олгогдсон хүчин төгөлдөр мэргэшлийн зэргийг 1 жилээр сунгах шийдвэрийг тухайн мэргэшлийн зэргийг олгох эрх бүхий албан тушаалтан нь тухайн оны 10 дугаар сард багтаан гаргана.

4.18. Энэ журмын 4.17-д заасан үндэслэлээр мэргэшлийн зэргийг 1-ээс олон удаа сунгахгүй.

4.19. Багш, ажилтны мэргэшлийн зэрэг олгуулах, ахиулах, бататгах хүсэлт гарган бүрдүүлсэн баримт бичиг, ажлын хэсгийн дүгнэлт, санал, мэргэшлийн зэрэг олгох шийдвэрийг байгууллагын ажлын хэсэг нь хадгаламжийн нэгж үүсгэн архивт шилжүүлнэ.

4.20. Сургууль нь мэргэшлийн зэргийн нэмэгдэлд шаардлагатай зардлыг дараа оны төсвийн төсөлд тусгаж, төлөвлөнө.

4.21. Сургууль нь мэргэшлийн зэрэг ахиулсан, шинээр авсан багш удирдах ажилтанд мэргэшлийн зэргийг нэмэгдлийг дараа оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн эрх бүхий байгууллагаас тогтоосон хувь хэмжээгээр тооцож олгоно.

4.22. Мэргэшлийн зэргийн шатлал ахиулсан багш, удирдах ажилтанд энэ журмын 4.21-д заасан нэмэгдлийг авах хүртэл хугацаанд өмнөх мэргэшлийн зэргийн нэмэгдлийг үргэлжүүлэн олгоно.

4.23. Өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгоод сургуульд үндсэн орон тоонд ажиллаж байгаа багш, удирдах ажилтны мэргэшлийн зэргийн хүчинтэй хугацаанд нэмэгдлийг Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 145 дугаар зүйлд заасны дагуу шийдвэрлэнэ.

Тав. Мэргэшлийн зэргийг хэвээр хадгалах, хүчингүй болгох

5.1. Дараах тохиолдолд багш, удирдах ажилтны мэргэшлийн зэргийг хэвээр хадгална:

5.1.1. Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 106.1-д заасны дагуу жирэмсний болон амаржсаны, хүүхэд асрах чөлөөтэй тохиолдолд 3 хүртэл жил;

5.1.2. Ажил олгогчийн зөвшөөрлөөр гадаад улсад мэргэжил дээшлүүлэх болон магистр, докторын түвшний сургалтад хамрагдаж байгаа тохиолдолд 3 хүртэл жил;

5.1.3. Цэргийн жинхэнэ албанд татагдсан тохиолдолд 1 жил;

5.1.4. Өөрийн болон гэр бүлийн гишүүний эрүүл мэндийн байдлын улмаас ажил олгогчоос чөлөө авсан тохиолдолд 1 жил хүртэл;

5.1.5. Боловсролын ерөнхий хуулийн 17.1, 25.1, 27.1, 28.1-д заасан байгууллагад удирдах болон гүйцэтгэх албан тушаалд дэвшиж, шилжиж, сэлгэн ажилласан тохиолдолд 5 хүртэл жил;

5.1.6. Удирдах дээд байгууллага, албан тушаалтны шийдвэрээр 2 хүртэлх жил өөр ажил үүрэг гүйцэтгэсэн тохиолдолд тухайн хугацаанд.

5.2. Мэргэшлийн зэргийн хүчинтэй хугацааг энэ журмын 5.1-д заасан хугацааг баримтлан багш, ажилтан сургуульд үндсэн орон тоонд ажиллаж ажиллаж эхэлсэн хугацаанаас эхлэн үргэлжүүлэн тооцно.

5.3. Мэргэшлийн зэрэг олгох эрх бүхий албан тушаалтан нь дараах тохиолдолд мэргэшлийн зэргийг хүчингүй болгоно:

5.3.1. Төрийн албан хаагчийн болон мэргэжлийн ёс зүйн зөрчил гаргасан нь ёс зүйн хорооны дүгнэлтээр тогтоогдсон;

5.3.2. багшлах эрхийг тодорхой хугацаагаар хасах, хязгаарлах шийдвэрийг эрх бүхий байгууллагаас гаргасан;

5.3.3. мэргэшлийн зэргийн шалгуур хангасныг нотлох баримтыг хуурамчаар бүрдүүлсэн;

5.4. Мэргэшлийн зэрэг хүчингүй болгосон тухай мэдээллийг холбогдох байгууллага нь энэ журмын 6.1-д заасан бүртгэл, мэдээллийн санд ажлын 5 хоногийн дотор бүртгэнэ.

Зургаа. Мэргэшлийн зэргийн бүртгэл, мэдээллийн сан

6.1. Боловсролын салбарын мэдээллийн систем нь багш, удирдах ажилтны мэргэшлийн зэргийн бүртгэл, мэдээллийн цахим сантай байна.

6.2. Мэргэшлийн зэргийн бүртгэл мэдээллийн цахим сан нь мэргэшлийн зэрэгтэй багш, удирдах ажилтны мэдээллийг аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг, байгууллага, албан тушаал, ажилласан жил, мэргэшлийн зэрэг олгосон, хүчингүй болгосон шийдвэр, огноо, бататгасан давтамж, гүйцэтгэлийн үнэлгээний түвшин зэргээр ангилж, бүлэглэж харах боломжтой, ил тод, нээлттэй байна.

6.3. Мэргэшлийн зэргийн бүртгэл, мэдээллийн санг сургуулийн сургалтын менежер, аймаг, нийслэлийн боловсролын газрын сургалт, арга зүйн асуудал хариуцсан нэгж, Боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын холбогдох нэгж тус тус бүртгэж, хөтөлнө.

6.4. Боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь 6.3-т заасан мэдээллийн сангийн бүртгэлийг үүсгэх, хөтлөх үйл ажиллагааг нэгдсэн зохион байгуулалтаар хангаж, дүн шинжилгээ хийдэг байна.

Долоо. Бусад зүйл.

7.1. Багш, ажилтнаас зэрэг олгох, хүчингүй болгох үйл ажиллагаатай холбоотой гомдлыг тухайн мэргэшлийн зэргийг олгох эрх бүхий албан тушаалтан хүлээн авч, ажлын 21 хоногийн дотор хянан үзэж, хариуг гомдол гаргагчид бичгээр мэдэгдэнэ.

7.2. Боловсролын газар нь “Заах аргач”, Боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь “Тэргүүлэх”, Боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь “Зөвлөх” мэргэшлийн зэрэг олгох, хүчингүй болгох үйл ажиллагааг хууль, журмын дагуу зохион байгуулсан эсэхэд жил бүр хяналт, шалгалт зохион байгуулж, зөрчил гарсан тохиолдолд шийдвэр гаргасан этгээдэд хариуцлага тооцох, зөрчлийг арилгуулах, шаардлагатай тохиолдолд мэргэшлийн зэргийг хүчингүйд тооцох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.

7.3. Энэ журмын хэрэгжилтэд Боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь хоёр жил тутамд хяналт, шинжилгээ-үнэлгээг хийж ажиллана.

7.4. Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 4.1.4-т заасан ажилтны хууль ёсны эрх ашгийг төлөөлөн хамгаалах байгууллага нь энэ журмын хэрэгжилтэд хөндлөнгийн хяналтыг хэрэгжүүлж, санал, зөвлөмж өгч болно.

7.5. Тэргүүлэх болон Зөвлөх мэргэшлийн зэрэг олгох санал, дүгнэлт гаргах ажлын хэсгийн үйл ажиллагаанд боловсролын чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг төрийн бус байгууллага, мэргэжлийн холбооны төлөөлөл хөндлөнгийн хяналт тавьж болно.

7.6. Энэ журмыг зөрчсөн албан хаагч, иргэн, хуулийн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

--- оОо ---